

IN DEZE BOERDERIJ & WATER

- BOEREN METEN WATER
- AANLEGGEN PLAS-DRAS ALTIJD IN OVERLEG MET WATERSCHAP
- SLOTENSCHOUW 2019
- CURSUS BODEMKUNDE GAAT STARTEN
- EINDRESULTATEN TOPSOIL-DWARSDIEP
- SPAARBODEM GRONINGEN
- DRUKREGISTRATIEVOORZIENING SPUITMACHINES
- TOEZICHT OP AFSTROMING GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN
- SCHOON ERF, SCHOON WATER NOORDERZIJLVEST GRONINGEN EN DRENTH

BOEREN METEN WATER

Boeren Meten Water is een initiatief om participatieve monitoring en waterbeheer op te zetten. Daarbij slaan agrariërs en waterschappen de handen ineen door samen metingen uit te voeren. Het gedeelde doel van Boeren Meten Water is een betere waterkwaliteit, voldoende water en met name voor de landbouw een duurzame productiegroei.

In het beheergebied van Noorderzijlvest is één pilotgebied. We zijn op zoek naar een tweede pilotgebied.

Negenboerenpolder

De Negenboerenpolder ligt aan het uiteinde van het wateraanvoersysteem van het waterschap. Dit maakt het lastig om water van voldoende kwaliteit aan te voeren voor beregening. Daarnaast maakt de ligging aan de zeedijk dat sommige sloten in de polder last hebben van directe zoute kwel. Het gebiedsproces in dit gebied richt zich op het in kaart brengen van de mogelijkheden om verzilting tegen te gaan op andere percelen en samen met het waterschap te kijken naar verbetering van de wateraanvoer. Dit najaar staat voor het pilotgebied een bijeenkomst op stapel om het gebiedsproces verder te begeleiden. Deelnemende agrariërs krijgen hierover bericht.

Nieuwe locatie in Groningen gezocht

Boeren Meten Water is nog op zoek naar een vervangende locatie voor de Dubbele Dijk in Groningen. Het oorspronkelijke plan was om voorafgaand aan de aanleg van de nieuwe dijk in dit gebied een nulmeting uit te voeren. De nulmeting is nodig om de ontwikkeling van de zoet-zout situatie in aangrenzende percelen goed te kunnen volgen. Omdat er in het voorgenomen pilotgebied onvoldoende deelnemers beschikbaar zijn, is de Dubbele Dijk als locatie komen te vervallen. Heeft u een idee voor een vervangende locatie? Geeft u dit dan aan ons door via info@noorderzijlvest.nl.

**STEM OP
BOEREN METEN
WATER!**

Goed nieuws! Het project is genomineerd voor de Waterinnovatieprijs 2019. U kunt tot 5 december stemmen op genomineerden voor de Publieksprijs op www.waterinnovatieprijs.nl.

AANLEGGEN PLAS-DRAS VOOR WEIDVOGELS IN OVERLEG MET WATERSCHAP

Via het gebiedscollectief Midden-Groningen is het voor boeren mogelijk om plas-drasgebieden aan te leggen voor weidevogels.

Plas-dras ontstaat door lage delen in het land van april tot augustus of zelfs het hele jaar rond onder water te laten staan of onder water te zetten (0-20 cm). Dit trekt grote aantallen steltlopers en eenden aan om er voedsel te zoeken, te baltsen, te slapen en te ruïen en er dichtbij te broeden en de kuikens op te laten groeien. Bij aanleg van plas-drasplekken wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van een natuurlijke laagte. Hier wordt een dijkje omheen gelegd en met een pomp op zonne-energie wordt water vanuit de sloot ingepompt.

In het afgelopen jaar is dit helaas een aantal keren gebeurd zonder afstemming met het waterschap. Dit is niet de bedoeling. Het waterschap staat positief tegenover de aanleg van deze plas-drasgebiedjes, maar de aanleg moet wel in overleg gebeuren. Door het onttrekken van oppervlaktewater kan namelijk een probleem ontstaan in de aan- en afvoer van water in het gebied. Daarnaast kunnen de benodigde dijkjes een obstakel vormen voor onze onderhoudsroutes. Daardoor kunnen wij dan onze watergangen niet maaien of schonen.

Onze oproep is om voorafgaand aan de aanleg van de plas-drasgebiedjes, te checken welke toestemming van het waterschap nodig is. U kunt daarvoor contact opnemen met team Vergunningverlening en Handhaving via email: vergunningen@noorderzijvest.nl.

SLOTENSCHOUW 2019

Start slootcontrole 1 november

Vrijdag 1 november zijn we van start gegaan met de jaarlijkse slotenschouw. Wij controleren dan of de sloten in ons beheergebied goed zijn onderhouden. De sloten moeten vrij zijn van begroeiing en afval die de doorstroming van het water kunnen belemmeren. Een schone sloot helpt mee om droge voeten te houden in uw omgeving. Het onderhoud zorgt ervoor dat het water goed kan doorstromen en dat er geen wateroverlast ontstaat.

Jaarlijks onderhoud van uw sloten

Bent u eigenaar van grond langs een sloot? Dan bent u verplicht om de sloten langs uw perceel te onderhouden. Dit onderhoud betekent dat u:

- de slootkanten maait en het maaisel uit het talud verwijdert
- alle planten weghaalt die in de sloot groeien
- takken en afval uit de sloot verwijdert
- de aanwezige duikers schoonmaakt
- de sloot voldoende diep en breed houdt

Jaarlijks moet het onderhoud aan sloten vóór 1 november klaar zijn. Vanaf die datum zijn we dan ook begonnen met de inspectie van sloten.

Heeft u vragen over de slootcontrole?

Op onze schouwpagina vindt u meer informatie over de slootcontrole (schouw) en antwoord op de meest gestelde vragen.

CURSUS BODEMKUNDE GAAT STARTEN

Een gezonde bodem is de basis voor een gezond gewas en van een goede opbrengst. Hoe goed kent u uw bodem? De Cursus Bodemkunde helpt u een eind op weg. De cursus start vanaf half december, dus schrijf u snel in!

Noorderzijvest heeft samen met LTO Noord, de onderwijsinstellingen Van Hall Larenstein, Terra Next en Nordwin College en met de beste bodemexperts de Cursus Bodemkunde voor u samengesteld. Een praktische cursus over goed bodemleven voor natuur én gewasproductie. De cursus geeft u de meest recente inzichten die tijdens uw agrarische opleiding nog niet aan de orde kwamen. Nu u dagelijks werkt met de bodem, is het de hoogste tijd uw kennis weer op te poetsen hoe u de bodem en natuur vooruit kunt helpen.

Leer de bodem beter kennen!

De cursus geeft u handvatten, voorbeelden uit de praktijk en leert u om zelf uw bodem te beoordelen. En om effectiever gebruik te maken van aanbevelingen van adviseurs en onderzoekers. U krijgt inzicht in welke maatregelen de weerbaarheid en bodemvruchtbaarheid verbeteren. Als akkerbouwer, tuinder of veehouder kunt u uw kennis over bodem en de relatie met bemesting, stikstofemissie, biologie en gewas updaten.

De cursus is geschikt voor iedereen met belangstelling voor bodem(leven) en bestaat uit 3 dagdelen van ongeveer 3 uur. Tijdens elk dagdeel diepen twee deskundige gastsprekers een onderwerp uit. De cursus wordt op verschillende locaties in Groningen, Friesland en Drenthe aangeboden. De cursus is op maat gemaakt voor grondsoort en sector.

Cursusleiders

De cursus Bodemkunde wordt u aangeboden vanuit het project 'Van bodemkennis naar bodemkunde' en wordt gegeven door bodemexperts van onder andere Wageningen UR, Aequator, NMI en Louis Bolk Instituut.

Kosten

De provincies en waterschappen in Friesland, Drenthe en Groningen dragen financieel bij aan deze cursus, zodat uw eigen investering 150 euro ex BTW bedraagt.

Aanmelden

Bent u akkerbouwer, tuinder of veehouder en wilt u aan de slag met gewasopbrengst en bodemkwaliteit? Schrijf u snel in via www.vanbodemkennisnaarbodemkunde.nl/cursus

EINDRESULTATEN TOPSOIL-DWARSDIEP

Op 9 oktober zijn de eindresultaten van het Europese INTERREG deelproject TOPSOIL – Dwarsdiep gepresenteerd aan belangstellenden in het Dorpshuis van Noordwijk. Het eindrapport werd aangeboden aan DB-lid Paul Taming.

Klimaat-robust watersysteem

De centrale vraag in het tweeënehalf jaar durende onderzoek was min of meer: hoe komen we tot een klimaat-robust watersysteem? Daarbij was ook aandacht voor het verbeteren van landbouwomstandigheden. Het eindrapport adviseert onder andere om in te zetten op het verbeteren van de bodemstructuur én om gebruik te maken van diep wortelende grassoorten. U kunt het eindrapport nalezen op www.noorderzijlvest.nl/topsoil

Draagvlak en bewustwording

Doordat waterschap en boeren in vroeg stadium samenwerkten bij het formuleren van de voorgestelde maatregelen, ontstond draagvlak voor de uitvoering van het onderzoek. Bovendien heeft het project een waardevolle discussie opgeleverd over klimaatverandering naar aanleiding van de droge zomer van 2018. Op die manier heeft het project bijgedragen aan het vergroten van de bewustwording op dit vlak.

SPAARBODEM GRONINGEN: NOG PLAATSEN BESCHIKBAAR

Deelnemers aan het project Spaarbodem ontvangen binnenkort bezoek van een expert van Aequator voor het opstellen van een Bedrijfsbodem- en waterplan. Niet lang daarna gaan de deelnemers in themagroepen aan de slag om gezamenlijk aan beter bodembeheer te werken. Ook iets voor u, als akkerbouwer in het beheergebied van Waterschap Noorderzijlvest? Meld u dan aan, er zijn nog plaatsen beschikbaar!

Door bodemdaling, ontwikkelingen in de landbouw, klimaatverandering en verzilting komt bodembeheer in ons gebied onder druk te staan. Een gevolg hiervan is dat de waterkwaliteit achteruit gaat. Verbetering van de bodemstructuur is van groot belang om ervoor te zorgen dat de waterkwaliteit verbetert, zodat akkerbouw ook in de toekomst mogelijk blijft. Een goede bodemstructuur houdt water langer vast, voorkomt afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen en onderdrukt verzilting.

Themagroepen

Spaarbodem is bestemd voor akkerbouwers die nóg meer inzicht willen krijgen in het belang van goed bodembeheer voor de opbrengst van hun perceel. Deelnemers aan Spaarbodem werken in groepen van 15 personen aan een specifiek bodemthema, zoals organische stof, jaarrond groen telen en bodemverdichting. Per themagroep wordt één demobedrijf aangewezen voor de uitvoering van een praktijkproef, onder begeleiding van externe deskundigen.

Aanmelden

Bent u akkerbouwer uit het beheergebied van het Groningse deel van waterschap Noorderzijlvest en wilt u werk maken van beter bodembeheer? Meld u dan zo spoedig mogelijk aan op www.projectenltonoord.nl/spaarbodem.

Spaarbodem is een initiatief van Gouden Gronden en wordt mede mogelijk gemaakt door de provincie Groningen, waterschap Noorderzijlvest en het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. De organisatie en uitvoering van het project berust bij waterschap Noorderzijlvest, SPNA, GrAJK, het Kadaster en LTO Noord.

TOEZICHT- EN HANDHAVINGSPROTOCOL DRUKREGISTRATIEVOORZIENING SPUITMACHINES

In het Activiteitenbesluit milieubeheer worden eisen gesteld aan de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de open teelt. Ook geldt een verplichting voor het hebben van een drukregistratievoorziening (DRV). Met de drukregistratievoorziening kunt u als agrariër aantonen dat u zich houdt aan de maximaal toegestane spuitdruk. De toezichthouder kan dit op het perceel controleren.

Het gebruik van de juiste spuitdruk is een belangrijke driftbepalende factor bij het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen. Hoe hoger de spuitdruk, hoe fijner de spuitdruppels worden en hoe gevoeliger ze zijn voor verwaaiing. Wanneer deze spuitdruppeltjes in het oppervlaktewater terecht komen, kunnen ze tot waterkwaliteitsproblemen leiden. Om dit te voorkomen, is voor iedere spuitdop vastgelegd bij welke maximale spuitdruk u mag spuiten. Informatie hierover vindt u in de Drift Reducerende Dop-klassen-lijst (DRD-lijst) op <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/open-teelt/driftreducerende/>.

Gemaakte afspraken over de drukregistratievoorziening

Na een lange periode van overleg tussen de diverse partijen is eind 2018 overeenstemming bereikt over een alternatieve invulling van de verplichting voor het hebben van een drukregistratievoorziening. De gemaakte afspraken leest u in het schema bij dit artikel.

2019 is overgangsjaar

Omdat u als agrariër tijd nodig heeft om afhankelijk van uw specifieke omstandigheden een keuze te maken en deze uit te voeren, is 2019 een overgangsjaar. Dit houdt in dat onze toezichthouders agrariërs die (nog) niet voldoen aan de genoemde voorwaarden, dit jaar alleen hebben gewezen op bovengenoemde voorwaarden en de verplichting dit voor 1 januari 2020 gereed te hebben. In 2019 hebben we voor de drukregistratievoorziening geen boeterapporten opgemaakt.

Toezicht- en handhavingsprotocol

Betrokken overheden en partijen hebben ook afgesproken dat het bevoegd gezag een toezicht- en handhavingsprotocol opstelt. Met dat protocol kunnen toezichthouders van waterschappen en NVWA zo uniform mogelijk toezicht houden en zo nodig optreden bij een overtreding. In het protocol staat beschreven hoe waterschappen en NVWA controles gaan uitvoeren. Onderdeel van de controle zal zijn of met de juiste spuitdruk wordt gespoten of dat voor een alternatief is gekozen. Het protocol gaat ook vermelden hoe de instanties toezicht gaan houden en gaan handhaven op de naleving van de drukregistratievoorziening en de gemaakte afspraken.

Aantoonbaar investeren

Het protocol voorziet in situaties waarin een ondernemer in 2019 heeft geïnvesteerd in de aanschaf van een nieuwe landbouwsput, aanvullende techniek, spuitdoppen of drukregistratievoorziening maar dat de levering daarvan niet mogelijk is in 2019. De ondernemer krijgt uitstel om dit in 2020 op orde brengen. De datum waarop de investering gereed moet zijn, wordt in overleg met de toezichthouder bepaald en vastgelegd in een waarschuwingsbrief. Voorwaarde is dat de ondernemer de investering moet aantonen met bijvoorbeeld een order- of opdrachtbevestiging.

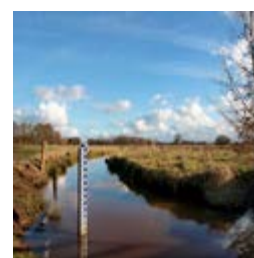
Spuitdoppen (DRT-lijst)	Druklogger?
Standaard (conventionele) veldspuit	Ja
Veldspuit met aanvullende driftreducerende voorziening <i>Hardi Twin Force luchtondersteuning, Wingsprayer, MagGrow,....</i>	Nee
Spuitdoppen (DRD-lijst)	Druklogger?
Spuitdoppen met maximale spuitdruk van ≥ 2 bar en < 3 bar	Ja
Spuitdoppen met maximale spuitdruk van ≥ 3 bar	Nee
Luchtvloei stof mengdoppen	Ja
<i>Agrifac HTA, Cleanacres Airtec, John Deere Twin Fluid en TeeJet AirJet</i>	
Alternatief drukregistratie voorziening	Druklogger?
Bij gebruik van spuitdoppen met maximale spuitdruk van ≥ 2 bar en < 3 bar, en verdubbeling van de vereiste teeltvrije zone	Nee
Luchtvloei stof mengdoppen, bij verdubbeling van de vereiste teeltvrije zone	Nee

Vanaf 1 januari 2020

Na dit overgangsjaar wordt niet meer waarschuwend opgetreden. Vanaf 1 januari 2020 gaan waterschappen en NVWA bij de constatering van een overtreding van de voorschriften handhavend opgetreden.

Meer informatie

Voor meer informatie over spuittechnieken, spuitdoppen en drukregistratievoorziening, kunt u contact opnemen met Ibo Vaatstra (050 3048334) van het waterschap Noorderzijlvest. Of kijk op www.noorderzijlvest.nl voor meer informatie over drukregistratievoorziening. Andere interessante sites zijn www.spuitdoppenkeuze.nl en www.helpdeskwater.nl

TOEZICHT OP AFSTROMING VAN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN VANAF ERVEN

Nagenoeg alle akkerbouwers, veehouders en loonwerkers wassen hun machines op het erf of de wasplaats. Bij activiteiten zoals wassen van de spuitmachine, aanmaken van de spuitvloeistof en/of spoelen van lege verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen, bestaat een reële kans dat resten van de middelen via riool of terreinriolering in oppervlaktewater terecht komen. Dit vormt een bedreiging voor de waterkwaliteit en daarmee ook voor de doelstellingen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water.

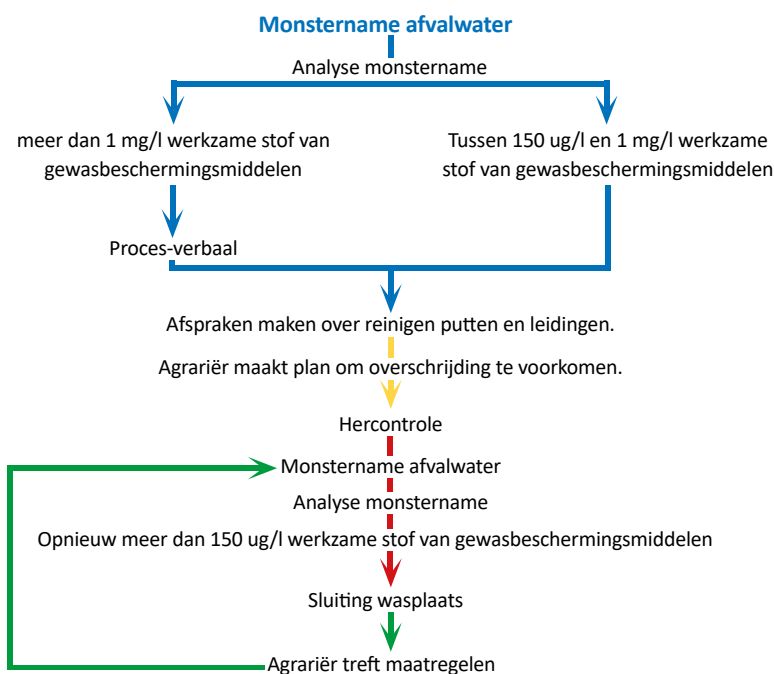
Onderzoek

De Noordelijke waterschappen hebben de afgelopen jaren wasplaatsen en/of erven bij agrariërs en loonwerkers onderzocht op aanwezigheid van werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen. De conclusie is dat gemiddeld per bedrijf 20 werkzame stoffen per monster zijn aangetroffen, waarvan ruim de helft de normen voor oppervlaktewater overschrijden. Kortom: het wassen van machines op agrarische bedrijven is een activiteit waar een flinke milieuwinst is te behalen.

Toezicht & Handhaving

Naast de reguliere controles voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, de zogenaamde “heterdaadcontroles”, worden dit jaar ook boerenerven bezocht. Daarbij kijkt de toezichthouder onder andere naar wasplaatsen en terreinrioleringsputten. Tijdens deze bezoeken krijgt u advies over hoe u met het afvalwater afkomstig van onder andere het wassen van machines met of zonder gewasbeschermingsmiddelen en het kisten wassen kunt omgaan, op een manier waarmee u het oppervlaktewater zo min mogelijk belast. Daarnaast neemt de toezichthouder monsters van wasplaatsen en terreinrioleringsputten. Uit de eerste resultaten blijkt dat de meeste bemonsteringen hele lage concentraties gewasbeschermingsmiddelen laten zien. Slechts bij een bedrijf zijn maatregelen nodig omdat er wel te hoge concentraties gewasbeschermingsmiddelen zijn aangetroffen. Bij nog een bedrijf heeft het tot beboeten geleid.

Hieronder ziet u schematisch aangegeven hoe we het toezicht op deze activiteiten invullen. Deze werkwijze gaan we ook in 2020 doorzetten.

MEER WETEN?

In het belang van schoon oppervlaktewater en voor de boeren, het behoud van het middelenpakket, hoopt het waterschap Noorderzijlvest dat u bewust nadenkt over de afvalwaterstromen vanaf uw erf.

Vraag een adviesgesprek aan via info@noorderzijlvest.nl

SCHOON ERF, SCHOON WATER NOORDERZIJLVEST DRENTHE & GRONINGEN

‘Schoon Erf, Schoon Water Noorderzijvest Drenthe’ en ‘Schoon Erf, Schoon Water Noorderzijvest Groningen’ zijn projecten onder de vlag van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) waarin de provincies Drenthe en Groningen, LTO Noord en het waterschap Noorderzijvest samen optrekken voor het verbeteren van de waterkwaliteit.

Er worden startbijeenkomsten georganiseerd, waar u onder andere uitleg ontvangt over de wet- en regelgeving. Tijdens deze bijeenkomst kunt u zich aanmelden voor een gratis zogenaamd “maatwerk bedrijfsbezoek”.

Tijdens het bedrijfsbezoek kijken een adviseur van LTO en een adviseur van waterschap Noorderzijvest samen met u naar uw specifieke erfsituatie en praktische oplossingen om erfafspoeling te voorkomen. Voor bepaalde zogenaamde ‘bovenwettelijke’ maatregelen is ook subsidie mogelijk. Tijdens de looptijd van het project hebben deelnemers vrijstelling van reguliere controles door het waterschap voor erfafspoeling. Het project is voor zowel veehouderij- als akkerbouwbedrijven.

Heeft u belangstelling voor dit project?

Op de website www.schoonerfschoonwater.nl kunt u de lopende projecten bekijken en u aanmelden.

Heeft u vragen over dit onderwerp?

Dan kunt u contact opnemen met Ibo Vaatstra, medewerker toezicht en handhaving, i.vaatstra@noorderzijvest.nl of 050 3048334.

Reserveer deze datum

31 januari 2020 13:00 - 16:00 uur:
Nieuwjaars- en kennisbijeenkomst
thema: Wormen

Nadere informatie vindt u in januari op onze site.

AGRARIËRS ONLINE

VOLG ONS OOK OP FACEBOOK.COM/NOORDERZIJLVEST

Boerderij & Water digitaal ontvangen?

Stuur een e-mail naar agrariers@noorderzijvest.nl

Vermeld uw naam en postadres, zodat we u van de adreslijst voor de papieren editie kunnen halen.

Colofon

Waterschap Noorderzijvest

Postbus 18

9700 AA Groningen

redactie en opmaak: Noorderzijvest

fotografie: Noorderzijvest

Volg ons op twitter via @Noorderzijvest

nummer 15

najaar 2019

oplage: 2600

Hoewel deze nieuwsbrief met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kunt u er geen rechten aan ontleenen.